

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Magyarok, polgárok, hazafiak!

A ki nem szereti hazáját: se-honnai ember.

A ki nem szereti a szabadságot: hitvány rabszolgá lélek.

A kormány közigazgatási javaslata veszélyezteteti a szabadságot s ezzel a hazát!

Tiltakozzunk e merénylet ellen, mely megsemmisít egy dicső mutlat s kockára teszi maradékaink jövőjét.

Tartsunk vasárnap délután

4 órakor a Redoubtan négyülést.

Jertek pártszínezet nélkül e gyűlésbe, hogy részt vegyetek a haza és szabadság megmentésében.

Az intéző bizottság.

Éljen Kolozsvármegye!

Az erdélyi részek vezérmegeje ma délelőtt tartott rendkívüli közgyűlésén egész ünnepélyesen felemelte tiltakozó szavát ama törvényjavaslat ellen, melylyel a kormány a vármegyei igazgatási rendjét alakítani kívánja.

Kolozsvármegye — tehát az ország egyik legintelligensebb vármegyéjének közönsége vétot mondott a Szapáry-kormány közigazgatási politikája ellen.

Kolozsmegye közönsége nem osztzik ama feltevésben, hogy a kormány által tervezett állami közigazgatási rendszerben teljesebb biztosítékaik volnának feltálálhatók a közigazgatási viszonyok megjavulásának, mint az az igazgatási rend, melynek keretében az önkormányzati jogok eddig szabadon érvényesülhettek.

Kolozsvármegye közönsége mai közgyűlésén hozott határozatával megmutatta, hogy ezredéves joggyakorlat megváltoztatását minden komoly ok és szükség nélkül nem tartja indokoltnak.

Tanúságot tett vármegyénk közönsége arról, hogy mikor a közzabadsági érdekek feláldozását veszi célba a hatalom — akkor a nemzetnek ébren kell lennie és nem tűrni el, hogy minden olyan jog a hatalom kezében összpontosíttassék, a melynek gyakorlására ezredéves alkotmányunk szerint a nemzet egyeteme van hivata.

Kolozsmegye közönségének e kérdésben az a helyes nézete van, s annak is adott kifejezést, hogy a nemzet nevében eljáró képviselők ennek terhére nem köthetnek alkut a hatalommal — ezredéves jogok feladására csak is úgy, ha a választó polgárok erre különös megbízást adnak.

Kolozsmegye közönségének ma hozott határozatában nyilvánuló felfogása szerint a választó kerületek képviselői több jogot nem gyakorolhatnak, mint a mennyit a választók reájuk ruháztak tehát egy oly fontos kérdésben, mely a legvitálisabb jogok feladását tartalmazza a képviselők a választók megkérdezése nélkül nem határozhatnak.

Kolozsmegye közönsége azt itéli a fennforgó javaslattól, hogy a közigazgatási törvényjavaslat vétessék le a napirendről mindaddig míg a nemzet a maga mandatarusait e fontos kérdésben nem látja el kölcsönös utasítással.

Es mert Kolozsvármegye eddig is minden ilyen mozgalomban megtartotta vezéri szerepét, s irányadó befolyást gyakorolt a többi vármegyék hasonló határozat hozatalaira — most is magasan lobogtatta meg a vezéri zászlót, s erős a hitünk, hogy Kolozsvármegye példája követésre fog találni az erdélyi részek többi vármegyéiben is.

Azt felesleges bizonyítani, hogy a kormány közigazgatási politikája, mely a kérdésben forgó törvényjavaslatban kifejezésre jut, első sorban épen a vármegyei közigazgatási élet fejlődését s eme fejlődés nagy érdekeit érinti.

Az a javaslat — mint már több ízben kimutattuk — az önkormányzati

és közzabadsági jogok teljes megsemmisítését veszi célba.

Az önkormányzatnak s a nemzet önrendelkezési szabadságának ezredéve óta a vármegyék voltak a védőbástyái és soha a közigazgatási életben egészségesebb fejlődés nem volt, mint akkor, midőn a hatalom kizárásával maga a nemzet határozott sorsa felett és védelmezte az érdekeit.

A vármegyéknek áll első sorban érdekükben, hogy az intézés és rendelkezés joga ne vétessék ki az önkormányzati szervezetek jogköréből, s ne áldoztassék fel minden közzabadsági érdek a hatalomnak, mely a végeredményben a szabad intézményekkel kormányozott jogállam helyén a modern rendőrállamot fogná építeni.

Kolozsvármegye közönsége megértette mindama veszedelmeket, melyek az állami közigazgatási rendszer életbeléptetéséből a közzabadsági jogokra háromolnak és mint e jogok védője tiltakozik e jogtipró rendszert megteremtő politika és reformtörekvések ellen.

Ezért a bátor szó kimondásáért Kolozsvármegye közönségét méltán érheti minden igaz hazafi elismerése.

Mi a magunk részéről is őszinte elismeréssel emlékezünk meg Kolozsvármegye közönségének ma hozott derék határozatáról, s hisszük, hogy a komoly tiltakozás szava országrészünk többi megyéiben és visszhangra talál. Ugy legyen!

A királyi táblák szervezése.

Az 1890. XXV. t.-cz. alapján szervezendő kir. ítélőtáblákhoz és kir. főügyészségekhez kinevezett személyzetnek összes tagjai f. é. május hó 5-én fogják a hivatalos esküt letenni, minél fogva ezen személyzet ezentul illetményei is csak május hó 4-ikét követő időponttól kezdve lesznek kiszolgáltatathatók. E körülményre való tekintetből az igazságügyminiszterium szükségesnek találta a királyi táblák elnökei után az ítélőtáblai személyzetnek már jelenleg is államszolgálatban levő azon tagjait, a kik az ítélőtáblák székhelyein kívül eső állampénztárnál vették fel a multban járandóságait, arra figyelmeztetni, hogy eddigi illetményeik egyelőre érintetlenül hagyatnak s így még a legközelebbi fizetési határra vonatkozóan május hó 1-én ugyanazon állampénztár által fognak az illetmények kifizettetni, a melynél a jogosultak azokat mindenkori felvették.

Politikai hírek.

Főispánok kvalifikációja. A képviselőház közigazgatási bizottságának csütörtöki ülésén a közigazgatási reformjavaslat 42-ik cikkéhez Apponyi Albert gr. új szakaszt hozott javaslatba, mely szerint a főispáni állás bizonyos kvalifikációhoz kötéssék és pedig mondassék ki, hogy a főispántól azon gyakorlati és elméleti minősítés kívántassék, mint az alispántól. E módosítás ellen Szapáry gr. felszólalt, igérvén, hogy a főispáni kvalifikációt majd a minősítési törvénybe veszi bele, Addig a jelen javaslatba csak az átmeneti intézkedések között lesz felvéve a minősítés kérdése. Apponyi e kijelentés kapcsán visszavonta indítványát. Majd meglátjuk, hogy a minősítési törvényben gondoskodni fog-e Szapáry ennek az ígéretnek beváltásáról?

A nép szava.

— A vasárnapi népgyűlés alkalmából. —

A Kolozsvárt holnap tartandó népgyűlésről gondolkozva Kisfaludinak „Rákosi szántó” című remek költeménye kelt viszhangot lelkemben. Szívem hurjai megrezdülnek; rendkívüli, nagyon ritkán érzett honfűi érzés hatotta át egész valomat. Láttam szemem előtt Mátyás király fényes alakját.

A Kolozsvárt székel s itt gyakran megfordult fejedelmek fényes seregét láttam előttem. Láttam mint kelnek csatára agg apák és alig serdülő ifjak, midőn Kossuth Lajos azt izente,

hogy szüksége van katonára és fegyverre, mivel hogy — veszélyben van a haza!

Hallom, hogy most ismét szól a hívó szózat. Miért? Talán veszélyben van a haza? Kihez? Talán a néphez?

Hazánkat külső ellenség nem bántja s mégis bajban van. A költő azt mondotta: „a bőségesebb.” Igaza volt. A mikor egyesek elvégezhetik a munkát, a mikor az ország lakossága nagy seregére nincsen szükség, akkor kettős veszedelem fenyegeti a hazát.

A hatalom székében ülők önhittékké lesznek, elhatalmasodnak s az önkény erővé vesz rajtok, egyedül érzik magokat, ellenőrzés nélkül.

Jelenleg, midőn nem hazánk, hanem ezer éves alkotmányunk forog veszedelemben, nagyobb a veszedelem mint valaha, mert nélkülünk, sőt tudtuk és akarunk nélkül akarják elvenni azt a mit soha sem adtak, a minnek értékét nem tudják méltányolni, mert szükségét nem érezték, s nem kérdezték.

A megyéket közigazgatási joguktól megakariják fosztani. Budapest az azt hiszik, hogy egy idegenből jött ment ember a mi belügyeinket, a mi falvaink városaink és megyeink bajait jobban el tudja igazítani mint egy közlünk való, egy velünk egy helyen született, együtt élt s egy érdekel bíró ember a ki ismer minket, tudja szokásainkat, életmódunkat és multunkat.

A megye belügye nem olyan mint az adó melyet Budapest ki-íróhatnak s ide lenn végrehajtók által felszedethetnek.

Az adóval rendelkeznek vagyunk felett, de most már kérdésben van személyünk, biztonságunk, életünk, haladásunk s egész jövőnk. Ezt nélkülünk, s ellenünk nem kormányozhatja helyesen senki. Már pedig a mostani közigazgatási törvényjavaslat ezt akarja.

Ezért üdvözlöm én a holnapra összehívott népgyűlés eszméjét!

Most az ideje, hogy e megyének minden polgára felemelje szavát. Most az ideje hogy mindenki gyakorolja a haza alkotmánya által nyújtott jogát, mely abban áll, hogy nyilvánosan tiltakozzék a tévesen megindított s erőszakosan keresztül vinni szándékolt törvényjavaslatnak törvénynévé tétele ellen.

Mindenesetre való ország életre való népe felszólal akkor, a mikor közveszedelmet lát.

A ki olvasta Kossuth iratait az emigrációból tudhatja, hogy a hatalmas Anglia népe az egész országon keresztül átláthatatlan óriási tömegekben gyűlt össze a városok főpolgármesterei elnöklété alatt, hogy a kormánytól követelje hogy maradjon semleges, vagyis ne segítse azokat az államokat a melyek Magyarországot megatarják semmisíteni.

A nép szava hatott, s ha Kossuth legnagyobb diadalai közé sorozza ezeket a gyűléseket, a népnek minden tagja büszke, hogy részt vett egy igaz ügy védelmezésében.

Ugyancsak Anglia szabad népéről tudjuk, hogy midőn egyik kormány a törököknek Európából kiűztását határozta el, népgyűléseket rendezett, óriásokat, melyekről csak annak lehet fogalma, ki el tud képzelni egy 4—5 millió lakoval bíró várost a milyen London, és a népgyűlések eredménye meglelt, az oroszbarát Gladstone kormány megbukott.

Senki se mondja, hogy a népnek, vagyis az országnak nelenne joga szó-lásra! A nép jogát Isten adta, a nép szava Isten szava.

Magyarországnak számos megyéje és városa tiltakozott már. Kolozsvár s Kolozsmegye nem maradhat el!

Holnap minden igaz hazafi érvényesítheti legszebb jogát: a szólás szabadságot.

A haza érdeke úgy kívánja, mivel

a közigazgatás állammosítása a haza érdeke ellen van!

T. J.

Kolozsmegye és a reakció.

Egészen véletlenül kezembe akadván a „Kolozsvár” egyik közelebbi száma, a furcsaságok által kelteti szokott nevetés jól eső érzetével olvastam belőle, hogy Kolozsmegye azon régebbi feliratának, mely szerint az állammosítás nagy kérdésének megoldása hagyas-sék a választások utánra, a közönség nyilatkozatának ez uton való megtételére alkalom szolgáltatván, reaktionarius színezete van.

Távol élvén a világ zajától, sok tekintetben ismeretlen vagyok a modern nagyságok új politikai és társadalmi nomenklatúrájának titkaival, melyek szerint a „taktika” államférfui tehetségnek, a meghunyászkodás bölcsességnek, a rabuliztika meggyőző érvelésnek nevezetik el, s körülbelől e járátlan-ságoknak tulajdonítható aztán, ha nem tudom megérteni, hogy mint lehet a nép akaratának nyilatkozatára való hivatkozását reakciónak nevezni. Másrésről azonban tisztában vagyok azzal, hogy a kormánylapok, abban látnak reakciót, ha — mint ő mondják — a nép utasítást akar adni képviselőinek, s így meg tudom magyarázni magamnak, hogy honnan ered Kolozsmegyével szemben a súlyos vád, mely őt a régi Forintosok és Pechovichok gárdájának utódjaul tekinti.

Mint a megye egyik szerény birtokosa, szembe szállok e váddal, s először is — bár az argumentum ad hominem és ex homino alkalmazásának barátja nem vagyok, két személyi jellegű megjegyzésre szorítkozom.

Emlékeztetem ugyanis a „Kolozsvár” szerkesztőségét arra, hogy a reaktionarius színezetű felirat id. Lészay Ferencz indítványára fogadtatott el. Már most minő udvariatság — hogy többet ne mondjak — a Kolozsvár részéről reaktionariusnak nevezi Lészay Ferenczet, ki megyénkben a szabadelvű pártnak egyik oszlopfőfeje s így már ennél fogva is, — ha ugyan nem merő hazugság a kormányparti liberalizmus — reaktionarius nem lehet.

Más felől pedig figyelembe ajánlom azt, hogy az a reaktionarius színezetű határozat ugyanazon gyűlésen hozott, melyen Tisza Kálmán, a szabadelvű pártnak tizenöt évén át lelkét és vezérét a vármegye bukása alkal-mával rokonszenvesen elbucszattatta és iránta, illetleg követett magatartása iránt bizalmát nyilvánította.

Nó már most — ismét feltéve, hogy a szabadelvű párt liberalizmusa nem hazugság és Tisza Kálmán szabadelvű államférfiu volt, — hogy lehessen elképzelni, hogy ugyanazon vármegyei közgyűlés, mely egyrésztől bizalmával adott egy szabadelvű államférfiúnak, — másfelől beleesett volna a reakció fekete bűnébe; hogy egyszerre vallást is tett volna az egyedül üdvözítő liberalizmus szent igazsága mellett és ugyanakkor hozott volna egy reaktionarius határozatot?

Ilyen inconsequentia Kolozsmegye bizottsági tagjairól senki sem mer feltételezni s így már e szempontból is kénytelen lesz elismernie a Kolozsvárnak vádjának alaptalanságát vagy pedig ünnepélyesen ki kell átkozni id. Lészay Ferenczet és társait a szabadelvűség táborától. Harmadik eset nincs. Azaz, hogy volna: az t. i., hogy a kormányparti liberalizmusa tíres czafrang minden belső elv tartalom nélkül, — de ily udvariánis felté-vésre — bár gyakran okunk és jogunk lenne reá — nem vetemedtünk.

Azonban nem kívánok súlyt fektetni ez előre bocsátott két megjegyzésre, hanem egyszerűen kérdelem a „Kolozsvár” szerkesztőségét s vele együtt a liberalizmus többi kivált-ságos kürtőseit, — hogy ugyan miért látnak ők reakciót az utasításokban.

Qui bene distinguat beno aveot. Jó lesz tehát egy kis distinctiót tenni itt az 1848 előtti megyei utasítások s a választóknak ez idő szerint feliratok alakjában nyilatkozható manifestációk között. Amazok ellen igenis lehetett — habár legkevésbé a liberalizmus szempontjából — kifogást tenni, de ezeket természetesen találja mindenki, ki a parlamentarizmus abszolutizmusát proklamálni nem akarja.

Avagy kérdelem a Kolozsvár szerkesztő-ségétől nem megbízottja-e a képviselő válasz-

tónak s vajjon lehet-e teljesíteni meghívást a megbízó akaratának ismerete nélkül. Már pedig az ország választópolgársága a megyei autonomia felforgatására képviselőinek megbízást nem adott.

A képviselő és választói közötti viszonyt ugyanis a program szabályozza. Am mutassa ki a Kolozsvár, hogy a képviselőház többségének programjában az állami adminisztráció megígértett.

De bizony ennek kimutatásával aligha nem adós marad. Legalább Kolozsmegye négy képviselőjének többségéről be lehet igazolni, hogy az önkormányzat kérdéséről vagy nem nyilatkoztak programjukban vagy épen a municiipalizmus híveinek vallották magukat.

Már most ugyan micsoda reakció van abban, ha Kolozsmegye törvényhatósági bizottsága e tényre támaszkodva, kifejezi azt az óhaját, hogy képviselői vagy respectálva választóik akaratát, a közigazgatás államosi-tása felett ne határozzanak, vagy — a mi a képviselő és választói közötti viszonyt termé-szetes consequentiája, ha ellenkezésbe jut-nak ez akaratall, tegyék le mandatumukat?

Ebben nincs reakció, nincs még a régi értelemben véve, utasítás sem, csupán a parlamentarizmus törvényeinek tisztelete, melyért a törvényhatóság nem megrovást érdemel.

Egyébaránt az utasítások ördöge nem oly fekete, mint a minőnek festik, s ha 1848. eltörtölte ez intézményt, azt bizony nem azért tette, hogy alkalmat szolgáltatson a képviselő és választói közötti viszony olyan monstruosi-tására, minőnek példáját mutatja Nagy-Enyed vitéz képviselője Dárdai Sándor ur, ki nem mindennapi bátorsággal védelmezi a közg. bizottságban a kormány javaslatát, melyet Alsófehérmegye törvényhatósági bizottsága mondhatni egyhangulag elvetendőnek nyilatkoztatott ki.

Az ilyesmi sokkal inkább ellenkezik a liberalizmus lényegével, mint az utasítások. Célészterűség szempontok indokolják azok mel-lőzését, de a liberalizmusnak alig van köze e kérdéshez. És tényleg nem is a 40-es évek liberalis áramlata septe el az utasításokat, hanem a régi hibás formában azok leélték magukat. A politikai élet rendkívüli változa-tos rendjében ugyanis lehetetlenné látszott a képviselők minden egyes felmerülhet kérdésre utasítással látni el s az ebből származható anomaliák elhárítása okából szüntette meg azokat a 48-iki törvényhozást. De a 48-iki törvényhozás férfainak legkevésbé lehetett céljuk — bizonyítja ezt Kossuth Lajos több nyilatkozata — a képviselő és választói kö-zött, a megbízás időtartama minden érint-keztést megszakítani vagy azt legfeljebb azokra az obligát diszvacorákra szorítani, melyeken egy pár jó hangú kortes agyondicséri a „nagy-ságos képviselő urat”, ki aztán elég kegyes rá, hogy viszonzásul megígérje nagybecsű támogatását.

A „Kolozsvár”-nak és társainak azon-ban úgy látszik, ez a céljuk. Hisz ha népgyűléseken akarjuk tájékoztatni képviselőin-ke-t közhangulat felől: azt „üres komédia-nak” nevezik; ha a népgyűlések szólnak fel, abban reakciót látnak. Legjobb lenne te-hát, az ő nézetük szerint, ha minden polgári kötelességeink kimerítettnek tekintünk az adó pontos fizetésével és a subventiók lapok bölcsességeinek magunkba kanalazásával.

Mily idylli képet is nyújtana egy ilyen alkotmányos élet, mely annyiban lenne töké-letesebb az Oroszországnál, mert abban a cári zsarnokság dominál, no ebben pedig 453 képviselő despotizmusa őrizné meg a szent — liberalizmus — látszatát.

EGY BIRTOKOS.

Főispánok nyugdíja.

A képviselőház közigazgatási bizottsága csütörtöki ülésén folytatta a közigaz-gatási reformjavaslat részletes tárgyalását.

Ez alkalommal a bizottság az ülés vé-gén a főispáni nyugdíjról intézkedő 48-ik cikkelyt is letárgyalta.

E kérdés felett következő vita folyt le: A 48. §-t (főispáni nyugdíj) Dárdai elő-adó a következő szerkezetében ajánlja elfo-gadásra:

„A jelen törvény életbelépte után ki-nevezett főispánok nyugdíjigényeire nézve az 1835. XI. törvcikk rendelkezései érvényesek. Kivételt képez azon eset, midőn a főispán a 46. §. alkalmazásával mentetett fel állásától. — Ez esetben a) 10 évi vagy azt meghaladó

szolgálat után nyugdíjra akkor is igénye van, ha nem is felel meg az 1885. XI. törvény-cikk 20. §-ában foglalt kelleknek; b) ha szolgálati ideje 10 éven alul van, de az 5 évet meghaladja, fizetésének 20 százaléka nyeri nyugdíjképen. Minden azt meghaladó évre egész 10 évig fizetésének további 4 százaléka számítandó; c) ha 5 évnél rövidebb ideig szolgált, végkielégítésre van igénye, mely minden teljesen betöltött év után fél-évi fizetésnek megfelelő összegben állapítatik. Az e törvény életbe lépté előtt kinevezett főispánokra az 1886. XXI. t.-cz. 59. §-ának intézkedései mérvadóak.

Apponyi gr. annak kimondását javasolja, hogy a jelen törvény életbe lépté után kinevezendő főispánok mint ilyenek nyugdíjba nem részesülnek, az eddigi szolgálatban szerzett nyugdíjigények épségben tartatván, kimondatván, hogy ha az illető ismét nyugdíjképes állásba lép, a főispánságban töltött idő nem számítja meg a nyugdíjazás alapjául szolgáló időszámítását. Ily politikai bizalmi állás elvileg nem lehet nyugdíjképes, gyakorlatilag pedig finánciális szempontból pedig igen veszélyes a nyugdíjképesség.

Tisza István azt tartja, hogy ma már annyira elfogadnak mindenkit, a megélhetési gondok, hogy a ki teljesen a közügynek akar élni, a főispáni állásra a nyugdíjképesség kimondása nélkül nem reflektálhat. A fizetést annyira szükségszerűleg egészíti ki a nyugdíjigény, hogy szövege nem tudna elfogadni azon álláspontot, hogy fizetés adassék, de nyugdíj nem. Ha kívánjuk, hogy komoly s megbízható elemek legyenek a főispáni állásba bevonhatók, nem lehet a nyugdíj megtagadni.

Gr. Szapáry miniszterelnök megjegyzi, hogy ha azt követelik a főispántól, hogy a székhelyen lakjék, hogy tisztviselő legyen, hogy fejelem eljárási alá helyezésre, hogy nyugdíj nem. Ha kívánjuk, hogy komoly s megbízható elemek legyenek a főispáni állásba bevonhatók, nem lehet a nyugdíj megtagadni.

Horváth Lajos elvi szempontból hozzájárul Apponyi gróf indítványához. A nyugdíj semmi viszonyok közt nem adható meg a kormányokkal változó bizalmi férfiaknak. Ellenkezik az a nyugdíjazás eszméjével is, mely szerint nyugdíj csak annak járhat, a kinek szellemi vagy testi erőt az állam szolgálatában foglalkoztatásba esnek. Azt a terhet, mely a főispáni rendszer ilyenben alkalmazásával az államkincstárba nehezedik, ne fokozzák még, a ki nem számítható főispáni nyugdíjából származható teherrel is.

Tibád csodálja, hogy azok, kik a főispánt minden tekintetben egyenlősíteni akarják a tisztviselőkkel s kvalifikációt kívánnak tőle, egyedül a nyugdíjra nézve tesznek kivételt, s teszik ezt akkor, midőn a főispán bármikor el lévén mondható, a többi tisztviselővel szemben ugyszóval hátrányban van. A jelen javaslat oly sok teendő ruház rá, a melyek egy egész embert vesznek igénybe, s az a körülmény, hogy teendők túlnyomólag a felügyelet s ellenőrzés körébe esnek, egyáltalán nem igazolja a nyugdíjképesség megvonását.

A bizottság elfogadja a §-t az előadó által javasolt szövegében.

A közigazgatási bizottságból. A közigazgatási bizottságnak tegnap igen fontos ülése volt, a mennyiben gr. Apponyi Albert hosszabb indokolás kíséretében indítványt adott be, mely a közigazgatási bíróság egy némely alapelveinek antizipálására vonatkozik és egyes törvényhozási intézkedésekre nézve konkrét felvilágosításokat kíván. Gróf Szapáry Gyula

miniszterelnök ezzel szemben kijelentette, hogy ő ezekre nézve csak a kormány nevében adhat választ és hozzátette, hogy ha e választ az ellenzék nem találja kielégítőnek, akkor esetleg megfontolandó lesz, hogy a junctum, mely a szövegben levő javaslat és a közigazgatási bíróságról szóló javaslat közt kimondott fentartassék-e, vagy sem? Egyébként a bizottság tegnapi tárgyalási simán és konziliáns modorban folyt tovább. A törvényjavaslatból még 135 paragrafus van hátra, egyes függőben maradt szakaszokon kívül.

Alakulás az osztrák miniszteriumban. Egyik bécsi lap a legnagyobb határozottsággal azt írja, hogy a kereskedelmi tárcának a közlekedési ügyektől való különválasztása igen rövid idő kérdése. Ezt a hírt azonban, mely már több ízben is felmerült, de különböző akadályok gördültek megvalósulása elé, most nem hiszik el az illetékes körök. Az illető újság szerint különben az új miniszter Bilinski képviselő lesz, a kit már a költségvetés letárgyalása után fognának új állására kinevezni.

Egyveleg.

Uralkodók találkozója. Szemben azon hírrel, hogy Vilmos császárt május 22-ére Bukarestbe várják, a „Tagblatt” arról értesít, hogy Vilmos császár csak az esetben utaznék Bukarestbe, ha egyidejűleg Ferencz József király is oda menne. — Vilmos császár bonni utjában a luxemburgi herceggel is fog találkozni.

Romániából. Bukaresti távirat szerint az első választótestület választásainak eredménye a következő: Megválasztottak 36 kormánypárti és 17 különböző pártnyalatokhoz tartozó ellenzék; 23 pótválasztás lesz. — második választótestület szerdán ejtette meg a választásokat, melyek teljes rendben folytak le. A csütörtök reggeli 4 óráig beérkezett jelentések szerint 18 kormánypárti és 13 különböző pártnyalatokhoz tartozó ellenzék választottak meg; 6 pótválasztás lesz. A sok pótválasztás szükségére onan ered, hogy igen sok jelölt állítottuk fel. A pótválasztásoknál jelentékeny többsége lesz a kormánypártnak, melynek jelöltjei az első választásokon is a legtöbb szavazatot kapták. A fővárosi és néhány más kerületbeli választások eredménye csak később lesz ismeretes. Bukarestben 9 mandátumra 51 jelöltet állítottak fel.

Családi tanács. Bonapartista családi tanácsot tartottak szerdán Eugenia volt császárné elnöke alatt San Remóban. E tanácsban természetesen Lajos herceg nem vett részt. A tanácskozás tárgyát manifestum szerkesztése képezte, melyet Viktor herceg azonnal szándékozott kibocsátani, de ezt a tanács elutasította. Lipót belga király a manifestumnak Brüsszelből való kibocsátását ellenzi és így valószínű, hogy az rövid idő alatt Pranginsból keltetve fog megjelenni.

A konyak története.

Ma reggel került árverés alá az a löcsédék, a melyről tegnap szólottunk és a melyiket konyak czim alatt akart egy szédelgő izraelita ellicizáltatni.

A helybeli kereskedők már tegnap órást jelentettek be a rendőrságnál az iparhatóság útján az árverés ellen, mert nagyobb mennyiségű árut a közönséget ingerlő módon hirdette eladni a nélkül, hogy az iparhatóságnak be lenne jelentve, nem szabad.

A rendőrságnál megígérték szóbelileg az árverés betiltását, írásbelileg azonban Deák Pál kijelentette, hogy a Dorgó Albert kir. tanácsos és kir. jegyző intézkedéseibe be avatkozni nem tartja tanácsosnak.

És így ma reggel 8 órakor a vasuti rakárban az árverés kezdetét vette a mi igen érdekesen folyt le.

Az árverés megkezdésekor a közönség harsány hangon követelte, hogy bontsák fel a ládákat had lássák a portékát. Felbontották. Találtak először a ládákban utazott ólomzárakat, benn pedig hamis üvegkupakokat, hamis vignettákat olyan francia czégre, a melyik tényleg nem létezik. Az üvegben pedig olyan komisz löcsédéket konstaltak a mi spiritusból és az egészségre ártalmas anyagokból van készepancsolva.

E körülmények dacára egy helyi ügyvéd két ládat megvett. Elkor a pénzügyrész elő állott elfoglalta és lepecsételte az összes eladatlant és eladott ládákat ama törvény nevében, mely határozottan megtiltja az adót fizető árusokon kívül bárkinek kis mértékben a szeszese italok eladását.

Volt az árverésnél, a melyhez az eladó is gyűjtött magának egy kis pártot, csinos heccz is.

Egy bécsi konyak ágens leleplezte a körűn font izraelitát. A nagy közönség füle hallatára ugyanis kipublikálta, hogy ez az ur egy országos szédelgő, a ki Kanizsán megbukott, Kaposvárról kiutasították. Ez a konyak pedig, a mely itt licitációra került, már a székesfehérvári piacon is szerepelt hasonlóképen nem sikeres módon az eladóra.

A közönség rendkívül meg van jobbra kova azon, hogy Kolozsvár városában egy egy szélhámos ilyen visszaéléseket követhet el rendőri protekció és közjegyzői védelem mellett a törvény kijátszásával. Erélyes lépéseket készülnék tenni arra, hogy a jövőre effélék megakadályozására oltalmat nyerjenek annyival inkább, mert a jelen esetből az az élelmes izraelita megtanulta a törvény ama passzusát, mit eddig nem tudott, hogy kisebb adagokban, eladni a város területén engedély nélkül szeszese italt nem szabad. Most a mint ki is jelentette, nagyban készül liferálni Kolozsvár számára ezt az egészségre káros löcsédéket.

Kolozsvármegye az államosítás ellen.

Kolozsvár, április 25.

Kolozsvármegye ma a vármegyeház gyűléstermében gr. Beldi Ákos főispán elnöke alatt igen látogatott rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya volt vélemény nyilvánítni a kormány közigazgatási törvényjavaslatára fölött.

A rendkívüli közgyűlést megelőzőleg az állandó választmány tartott rövid ülést, melyben egy az államosítás ellen szerkesztett felirat tárgyalatott, és egy másik, a mely az államosítás ellen egy szót sem szólt. Előbbit Szabó József feneti nagybírtokos, utóbbit Bónis Istvánmegyei főjegyző nyújtotta be.

Tekintettel arra, hogy mindkét felirat oda concludált, hogy a kormány javaslata vétessék le a napirendről és tekintettel arra, hogy a Bónis által szövegezett felirat mellőzi a

törvényjavaslat feletti kárhóztató ítéletet — az állandó választmány a Bónis által benyújtott feliratot fogadta el, melynek elfogadása után elnököl főispán az állandó választmány ülést bezárta.

A vármegyei rendkívüli közgyűlése 11 órakor vette kezdetét, hol a többek között a következő neveket jegyezték fel:

Gróf Bánffy György, br. Bánffy Ernő, gróf Lázár Imre, Lészay Ferencz id. Lészay Lajos, Bartha Miklós, br. Györfly Géza, Gaál Gyula, Szabó József, Barcsay Domokos, Gyárfás Domokos, Sárkány Ferencz, Putnoki Domokos, Ajtay Péter, Szabó Gyula, Hosszu Theophil, Sándor Géza, Duha Imre, Hécey Lajos, dr. Szentkirályi Kálmán, dr. Groisz Béla, Welits Károly, Szacsavai Sándor, Gaál Elek, Bodor Antal, Papp Mihály, ifj. Lészay Ferencz, Simay Ferencz, Gajzágó Tivadar, Zeyk Károly, Biderman Alajos, Biró András, Fekete Bogdán, Inczédi Sámuel, Ferenczy Lajos, Klein Viktor, Vörös Károly, Tamási Péter D., Papp Ferencz, Szilágyi Károly, Kolozsvári A., Nalácz Gyula, Biderman Lajos, Bogdánffy Gábor, dr. Magos Károly, Tamási Antal, Simon Albert, Bányai Mihály, Beteg László, Bakó, Berde Béla, Sugár B., Hosszu János stb.

Elnököl főispán megnyitó szavai után Bónis István olvasta fel a gyűlés előtt az állandó választmány által elfogadott felirati javaslatot, mely szerint arra kéri a képviselőházat, hogy miután a törvényjavaslatról a mult képviselőválasztások alkalmával szó sem volt, vétessék le a napirendről addig, míg új képviselőválasztások lesznek.

Szabó József előzetesen köszönetet mond a főispánnak a rendkívüli közgyűlés összehívásáért s azután kifejté aggodalmait a kormány államosító törvényjavaslata felett. Kijelenti, hogy ily mélyreható és a nemzeti intézmény ezer éves alapját felforgató törvényjavaslat sokkal komolyabb megfontolást igényel, hogyssem azt rövid 6 hét alatt alapos bírálat alá vehetné a nemzet. A kormány egy ezer éves épület viharokkal megküzdött falát azért bontja meg, hogy helyette egy tetszetősebbet, de sokkal ingatabbat állítson fel.

Végül kéri a közgyűlést, hogy intézzen a képviselőházhoz feliratot, melyben kéri a törvényjavaslatnak napirendről való levételét.

Bartha Miklós a Bónis István által szövegezett feliratot nem tartja összhangzónak a Szabó József által mondottakkal, mert Szabó József erős kritikát is gyakorolt a közigazgatási törvényjavaslat felett, de az állandó választmány által elfogadott felirat olyan, a mit istenben boldogult báró Bach is bátran aláírhatna. Ámde ő — ugymond — jelen volt az állandó választmány ülésén és hallott egy más feliratot, a melyet Szabó József szövegezett, de melyet az állandó választmány jónak látott mellőzni.

Ebben ő a törvényjavaslat hibáit sokkal jellemzőbben látja körülrva, de különben is, mikor el van ismerve az, hogy a kormány törvényjavaslata mélyen érinti a nemzet politikai életét és veszélyezteti a közsabadságot s mégis csak azt kérelmezték egyszerűen, hogy az most egyelőre vétessék le a napirendről — ezt ő nem tartja elégségesnek. Ez igen

közel jár a hypokrisishez. Szerinte ki hol mondani a közgyűlésnek, hogy a törvényjavaslat mélyen sérti a választási elvet, veszélyezteti a közsabadságot. (Általános hahlyeslés.)

Epen ezért kéri a közgyűlést hogy vagy egy 3 tagu bizottság küldessék ki új felirat szövegezésére, vagy a Bónis által proponált felirat mellőzésével a Szabó József által szövegezett felirat fogadtassék el.

Szabó József elfogadja a 3 tagu bizottság kiküldetését s kéri, hogy az, a két feliratról szerkeszsen egyet, a melyet a közgyűlés elfogadhat.

Bónis István saját feliratának védelmezése után Barcsay Domokos indítványozza, hogy olvassassék fel a Szabó József felirata, hogy esetleg a közgyűlés azt fogadja el és így mellőzve legyen a 3 tagu bizottság fűradozása.

Ezután Szabó József felolvassa az általa szövegezett feliratot, mit a közgyűlés általános helyeslésekkel kísér mindent.

Ezután dr. Szentkirályi Kálmán tiszteletbeli aljegyző tart szaggatott és színtelen beszédet az államosítás mellett, melyet a közgyűlés gyakran félbe szakít. „Eláll! Ne vesztegessen az idő!” s más kemény kifejezések hangzanak fel s a méltatlankodás moraja végül beszéde közbe. Hanem azért Szentkirályi Kálmán dr. kijelenti, hogy ő szívvel-lellekkel bive az államosításnak, mindazonáltal elfogadja Bónis azon felirati javaslatát, hogy a kormány törvényjavaslata vétessék le a napirendről.

Utána Gyarmathy Miklós alispán az állandó választmány védelmére kelve, méltatlankodva említi meg, hogy az állandó választmány sértve érzi magát Bartha Miklós azon kifejezése által, hogy az általok elfogadott feliratot Bach miniszter is aláírta volna. Ezután az elnököl főispán szavazat alá bocsátta a Bónis István és a Szabó József által javaslatba hozott feliratokat. A gyűlés óriási többséggel szavazat kivételével a Szabó József következő és a képviselőházhoz intézendő feliratát fogadta el:

Mélyen tisztelt képviselőház!

A „közigazgatás és önkormányzat rendezéséről a vármegyékben”, a mélyen tisztelt képviselőház tárgyalása alatt levő törvényjavaslat a vármegyék életét nemcsak közvetlenül, de létezésük életgökeireben érinti és méltó arra, hogy a mostani vármegyék éret megfontolás tárgyává tegyék és ennek eredményét kényvénzési joguk és ily esetben kötelességük folytán érvényesíteni törekedjenek.

A mostani vármegye, bár az utóbbi időkben hozott törvények által ősi jogaiiban sok tekintetben korlátozva lett, nem szűnt meg most is a közsabadságnak jelentékeny tényezője lenni.

A szabadságnak, melynek létesítése és biztosítása minden alkotmánynak célja, nem csekély biztosítékát képezi az, hogy a polgároknak nem csak azon joguk legyen, hogy népképviselet útján megválasztott képviselőkkel a nemzet törvényhozásban részt vehessenek, hanem az e célra felhasználható értelmiség közreműködése által a törvények végrehajtásában is meg legyen hatáskörük. A mennyiben a hatáskör az államot célja elérhetésében nem gátolja.

Eddigi alkotmányos életünk tanúságai szerint állami életünk szabad fejlődését nem gátolta a vármegyeyi törvényhatóságoknak mint az állami közigazgatás közvetítőinek az a

— Talán hamisak! kéri az asszony izgatottan. Károly, add ide a távosövet, engedd hogy lássam. Az biz igazi! Oh mily pompások!

— Ugyan Klára, ne beszélj olyan boldogságot! Talán bizony nem akarod velem elhitetni, hogy ilyen távolságról meg tudod különböztetni?

— Hogy ne tudnám? Mert lásd, ha az a leány olyan nagyságu hamis gyöngysort viselne ugy nem állana meg itten tele volna a haja és a két karja velük.

— Igazad van! — Az asszonyoknak olyan kevés meggondolásuk van — mindig tulhajtják a dolgot.

— És tudod Károly édesem, ez a nő gyönyörűen van öltözve. — Az az egyszerű fehér ruha nagyszerű!

— Igen; én nem látom át hogy te miért nem viselsz olyanokat? — Neked is jól állana.

— Én! — kiáltja az asszony. Én! aból a csekély pénzből a mivel ki kell jönnöm? — Károly neked fogalmad sincs arról, hogy az mennyibe kerülne!

Mind a ketten vissza huzódnak a páholyba, az asszony heves izgatottsággal érdeklődik, a férfi a kétségbeesés nyugalmaival beszél.

Azonban a kis családi jelenetnek még is volt valami haszna, mert mulattatta Sir Bryánt. Feláll, hogy a czivakodó házaspárt lássa, aztán tekintete azt a ladyt keresi föl, ki élénk eszmecseréjükré okot adott. — Néz — Bryánnak nincs szüksége nagyító távosóra — kiténő szemei vannak. Csak egy lady van fehér ruhában és gyöngysorral a nyakán egyedül egy páholyban. Egy nagy fehér toll legyező van az arca előtt; egy pár pillanatra mulva elmozdítja azt onnét. S ime nem kell hosszasan várni!

(Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA”.

1891. Április 25.

Az a leány.

Angolból fordította: Amica

XXII.

(Folytatás.)

(56)

Egyik Clarkett ezredesnek a te nagyatyád barátjának a fia volt a másik látásból sem ösmerem de láttam hogy nagyon sajtáságos volt a leányhoz.

— Midőn a kocsi mögött elment tisztán hallottam a leányt azt mondani:

„Köszönöm százados ur, de soha sem vagyok kísértő hiányában. Vannak barátaim, és Barrable ur mindentől el jön velünk.” És tudod édesem olyan hidegen köszönt neki s tovább hajtattat a két férfi ezután avirág-árus boltba ment, én is oda mentem s más-sik azt mondta a fiatal Clarkettnek;

„Ismét kudarcot vallottál! Hagyj fel vele” a fiatal Clarkett nevetett és azt mondta:

„Oh, az a vén Barrable! Ugy őrizi azt a leányt mint ha bizony a Kohi-nort hordaná magával a zsebében! Nos fiam Bryán mond meg hogy különösek találod e ezt a párbeszédet vagy nem? Én nem csodálnám ha az az ember el akarná venni!

Melyik ember?

Barrable ur!

Ez nem a mi dolgunk, nemde? mondja Sir Bryán; de nagyon sáppadt, és Champneys kisasszony ugy találja hogy fáradtnak és ki-mertültnek látszik.

Nem, nem a mi dolgunk válaszolja. Csak ugy beszélgetés közben említettem fel. Bryán attól félek hogy sokat emlegettem magad Dik miatt. Édes gyermekem te nagyon rossz szín-

ben vagy. Milyen az étvágyod fogad meg a táncosmat és ma már nem gondolj többet Dikre. Edd meg a rendes jó ebédet igyál reá egy pár pohár pezsgőt, menj az Operában és igyekezz magadat jól mulatni.

Bryán megígéri hogy mindent megtesz, s végre megszabadul tőle. Szalome nagyon kedves öreg lady és régi jó barát Bryán becsiltsöt szereti is de néha oly borzasztó unalmasnak találja!

A klubjában ebédel, de nem iszik pezsgőt, s miután egy jó darab ideig hallgatva és elkeseredetten ül, feláll s az operába megy de csak azért, mert kellemesebbnek találja a zenét hallgatni, mint a klub tagjainak a beszédére figyelni.

Sir Bryán nem látzik vidámnak midőn a színházban egy kisse későre a helyét elfoglalja. Mihelyt leül egy kis mozgás van a háta mögött levő privát páholyban.

Körül tekint, s a két női ruhának a mozgását látja, s többé nem néz oda.

A mozgolás onnét keletkezett, mert az egyik lady a páholyban kijelentette, hogy neki haza kell menni rögten, mert rosszul érzi magát. Két társa, egy ur és egy lady részvételt vannak iránta s bele egyeznek. — Mind a ketten felállanak — ők is haza akarnak menni.

— De kisasszonyom, miért akarnál te is eljönni? Hát nem tudom én Katarinát haza vinni és hozzád idejében vissza jönni?

— Barrable ur, én épen oly készséggel mennék haza a mint, a hogy itt maradok. Higgye el hogy igen!

— Senki sem veszi észre, hogy egyedül vagy ha jól hátra ülsz; ez egy privát páholy, és nem olyan mint ha egy frivol színházban, egy frivol darabot néznél! — De különben is én hamar vissza jövök.

— Oh, én nem arra gondoltam! De higgye el Barrable ur, hogy én is fáradt va-

gyok. Engedje, hogy haza menjek! — Meg vagyok róla győződve, hogy maga nem kíván haza jönni.

— Nagyon jól van; hát én sem megyek haza — mondja az a lady ki rosszul érzi magát, és oly erélyel s oly hangosan beszél, hogy a közönség közül többen mondják hogy — „pisz-piszsz!” mire a lady vissza ül a székebe.

— Édes Barrable kisasszony, engedje hogy mindnyájan menjünk! — Biztosítom hogy:

— Csitt édesem! Ne csináljunk ilyen nagy lármát. Már jobban vagyok; s nem sokára jobban leszek. Kérem élvezze a zenét.

— Kicsikém, te hiába beszélsz, mert az öreg Barrable Katarinát nem fogod megindítani — jegyzi meg Barrable ur szárazon.

— Ugyan édes Jusztinus csak nem tesszed fel rólam, hogy ezt a fiatal portékát a második felvonás közepén elhurozoljam? — Jusszon eszedbe, hogy ő nem hallott olyan sok zenét mint mi! Emlékezel Staudigle ebben a szerepben?

— De nem elhurozolás midőn önkényt megyek! — erőssíti a fiatal leány.

Az öreg Barrable Katarinát nem fogod innét elmozdítani — ismétli Parable ur.

Barrable kisasszony mosolyog, egyenesen ül a székeben, az ütemet veri a legyezőjével. Hirtelen és újból hangosan azt mondja:

— Ha valaki ideges, főfájásban szenved és szédül, az ne menjen a színházba. Az az, hogy ne menjen sehoya — mert mindentütt alkalmatlan.

— „Psz-psz!” — mondja valaki hangosan a körszékekben.

A fiatal lady rögten felhagy a menő szándékával.

— Jól van, hát itt maradok — mondja. Barrable ur, vigye haza a cousinját! Nagyon

sajnálom, hogy rosszul van! De ugy-e hamar vissza jön hozzám? Én kényelmesen leszek itt és élvezni fogom a zenét.

— Gyere Kati — mondja Barrable ur, a felső ruhák és shawlok után nyulva a cousinját a milyen gyorsan csak lehet kivezeti a páholyból.

Midőn ök elmentek, a fiatal lady hátra dől a székeben; nem sok érdeklődést mutat az előadás iránt, ámbár szemei a színpadra vannak függészto; de gondolatai távol vannak, s nem nyújtanak segítséget se a szemeknek se a füleinek. Nagyon sokat olvassa a programját, s a következő előadásoknak minden részletével magósmarkedik.

Ekkor a felvonás bevégeződik, s a közönség ilyenkor rendszeren kényelembe teszi magát. De ő nem néz senkire, mert el van foglalva, Strucz tollas legyezőjének minden szálát kiakarja terjeszteti és működésbe hozni; pedig képzeletében az egész idő alatt egy szép holdvilágos este egy britkán ülve a tenger mellett halad.

Ez idő alatt a Sir Bryán háta mögött két egyén ha bár nem hangosan de érhetően beszél.

— Ugy-e szép? kéri az asszony.

— Nem, igazól! Egyedül van?

— Nem az; az előbb egy férfit láttam a páholyában. Lehet, hogy fagyaltért ment.

Csuda szép szemei vannak, nem de?

— Hm — mikor látni engedi! Oly feketék mint a tinta!

— Oh, de hogy, inkább szürkék vagy kékek!

— Bajos megmondani.

A férfi feláll, a látsóvért felcsavarja, az ajjakait felbigyészti s ugy tesz mint ha a színházi közönséget venné szemügyre.

Az a nyárféle szemek folytatja mindkét olyan szinteknek látszanak a miyeneknek akarjuk. De milyen gyönyörűek vannak látni!

Kolozsvárt, 1891.

hatáskör, hogy az állam kormánya által be-folyásolható és így nem teljes szabadsággal választott tisztviselőkkel, mint az állami vég-rehajtó hatalomnak is közegeivel, részt ve-hettek a törvények végrehajtásában.

Nem vitatható, hogy a vármegyék e hatásköre néha és néhol zavarólag is hatha-tott az állami közigazgatás menetére, de más-felől nem vitatható az sem, hogy a szabad intézményeknek általában természetükben van az, hogy az állami funkciók működése miattok több akadályba ütközhetik, mintha e funkciókat egy felsőbb hatalom, alulról semmi tekintet-ben meg nem zavarható, korlátlan hatalom-mal intézné, de a szabad intézményekből ke-ltezhető e hátrány miatt a szabad intézmé-nyek mellőlték arra, hogy a nemzet alkotmá-nyos közérzete azokhoz melegen ragasz-kodjék.

Kétségtelen, hogy a mostani vármegyei rendszer mellett az állami közigazgatás irá-nyában nyilvánulható particularismusként le-het esetenként káros hatása is, de másfelől kétségtelen az is, hogy a vármegyei törvény-hatóságoknak az állami közigazgatásra is ki-ható eddigi hatásköre jelentékeny tényezője volt annak a mi nemzeti életünkben kifejtett hazafias érzületnek, mely képes belenyugodni annak szükségessébe, hogy a partikularis érdekek a közszükségnek alárendeltesek és ké-pessé vált erre főleg a vármegyék azon hatáskörénél fogva, hogy ezek mint állami közigazgatás közvetítői belátást nyerhettek az állam valódi szükségzeiről, és megnyugvást meríthettek a gyakran súlyos állami terhek viselésére abból, hogy a polgárok áldozatkész-ségére és önmegtartóztatására számított törvé-nyek, oly közegek által hajtatnak végre, kik-nek kezébe e hatáskört a megyék bizalma helyezte.

S valóban kérdéses az, hogy a mosta-ni vármegyei rendszer ellen hangozta-tott particularismus nem fog-e az állami funkciókra károsabban hatni, ha a megyék törvényhatósági hatáskörének meg-szűntével a megyék önkormányzata az állami önkormányzattól teljesen el lesz különítve? Kérdés: hogy az új vármegyék a helyha-tósági önkormányzatra korlátozva a particu-laris érdekek kizárólagos és hivatásszerű ügye mellett fogják-e kellőleg méltányolni az ál-lami érdekeket és nem fogják-e megbénítani azt a most létező hazafias szellemet, melynek fejlődésére az eddigi vármegyék zavarólag nem hatottak?

De nem czélunk a mostani vármegyei rendszer és a törvényjavaslat által tervezett rendezés eltérését részletesen feltüntetni, azok iránt részletes nézeteket nyilvánítani és a törvényjavaslat czéljairól mutatókötő in-tézkedéseivel szembe a hátrányosokat felmu-tatni, csak azt akarjuk megállapítani, hogy a törvényjavaslat a közszabadság érdekeit érintő felette fontos alkotmánykérdést czéloz szabá-lyozni, melyhez aggodalmas kézzel kell nyulni mindenkinek, ki százados küldelméi közt a természetessé fejlődés folytán alakult alkot-mányos szabadságunk jövőjét szívén hordja és első sorban a vármegyéknek, melyek szá-mára a helyhatósági önkormányzat fenntar-tása van ugyan czélba véve, de működésük sikerét kérdésessé teszi az a körülmény, hogy elvesztik önkormányzatuknak eddigi vég-rehajtó közegeit, kiket e kötelesség teljesítésé-vel eddig ók magok ruháztak fel.

Törvényhozásunk az előbbi vármegyei rendszeren újabb időkben sok lényeges változtatást eszközölt, melyeknek majd mind-egyike az állam hatalma öregbítésére volt intézve és pedig az eddigi törvényhatósági önkormányzat csonkításával.

A többi vármegyék között Kolozsvár-megye is megnyugodott e szükségességek vélt változtatásokban, mert kellő méltatásban ki-avanta részeltetni az állam létevére és mert azokat nem tekintette oly mélyrehatóknak, hogy miattok a közszabadságot veszélyezve vagy lényegesen korlátozva látna volna, de a mostani mélyreható tervek irányában nem teheti, hogy aggodalmasan ne emelje fel kérvényező szá-vát a végett, hogy a czélba vélt rendezés lé-nyegileg és alakilag úgy rendezessék, hogy abban nemcsak a parlament többsége, de a parlamenten kívül álló hazafiak többségének közérzete is megnyugvást lelhesse.

E véget kérjük, hogy tekintetbe véve, hogy az utóbbi képviselő választások alkalmával a vármegyék oly mérvű rendezése, a mint azt a törvényjavaslat czélozza csak szor-ványosan jött szóba és az iránt csak kevés számú képviselőjelelt nyilatkozott: a törvény-javaslatnak megszavazása előtt adassék alka-lom a választóknak, hogy e nagy fontosságú kérdés iránt szavazatukban nyilatkozhassanak. E tekintetben ragaszkodnak 1890. Máj 29-én tartott közgyűlésünkben e tárgyban felterjesz-tett kérvényünkhöz.

Kérjük továbbá, hogy azok a törvény-javaslatok, melyeket a jelen törvényjavaslat indoklása is olyakként hoz fel, melyek a vármegyék új rendezésének sikerét biztosí-tani, hátrányait enyhíteni vannak hivatva, oly időben terjesszessék be, hogy a tör-vényhozás és a nemzet biztosabban alkothassa meg véleményét e nagy horderejű alkotmány-jogi kérdés felett.

Ily törvényjavaslatoknak tekintjük főleg: a közigazgatási bíróságokról szólót, mely-től nemcsak az egyes polgárok, de a hely-hatósági önkormányzó testületek is elvárhat-ják jogaik védelmét;

a tisztviselői fogyelemi törvényeknek, a czélba vélt rendezéshez képest, a közszaba-dság biztosítására szükséges változtatása iránti törvényjavaslatot;

a községek szervezéséről és árva ügy rendezése iránt ígért törvényjavaslatokat, a melyek által rendezendő ügyek a mostani vármegyék önkormányzati beendőivel szoros kapcsolatban vannak.

Gyűlés végén Bartha Miklós szemé-lyes kérdésben szólalt fel, melyre okot a Garmathy Miklós felszólalása adott.

Bartha — ugymond — ha sérteni akar valakit, van bátorsága is, hogy azt a sérel-met fentartsa, vagy ha tévedett azért bocsá-natot kérjen. De ő egyáltalán sérteni senkit sem akart, mert csupán azon nézetének adott kifejezést, miszerint az állandó választmány olyan felirati javaslatot fogadott el, — a mit Bach báró is bátran aláírhatna, a nélkül, hogy különös autonomista hírébe keverednék.

A rendkívüli népes közgyűlés, melyen egyetlen hang sem emelkedett a kormány javaslata mellett (mert ma-ga Szentkirályi is ellene szavazott) délután 1 órakor ért véget.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, április 25.

— **Polgártársak.** A kormányköz-i-gazgatási javaslata megakari fosztani e nem-zetet legszebb polgár jogai gyakorlásától, hogy szabadon választhassa tisztviselőit. E törvény-javaslat veszélyezteti a szabad választási rend-szert és ezzel együtt a közszabadságot. Hol-nap d. u. 4 órakor jelenjének meg pártkül-liség nélkül a Redoutban és tiltakozzatok e merénylet ellen.

— **Népgyűlés Kolozsvárt.** A közigazgatási javaslat államotitása ellen hol-nap megtartandó népgyűlés általános érdeklődést keltett nemcsak itt helyt, hanem Ko-lozsvármegye bizottsági tagjai között is. A vármegyei bizottsági tagok nagy része itt fog maradni holnapra, hogy részt vegyen az impozánsnak ígérkező népgyűlésen. Az intéző bizottság megtett mindent, hogy a gyűlés Kolozsvármegye és Kolozsvár városához méltó legyen.

— **Tudomásul.** Több felől jött tu-dakozásokra szíves tudomásra hozzuk a kö-zönségnek, hogy a népgyűlés 4 órakor fog kezdődni. A női közönség részére a karzati ülőhelyek fen lesznek tartva.

— **Közgyűlés.** A kolozsvári zene-conservatórium 1-én május hó 3-án (vasárnap) d. e. 11 órakor tartja meg az intézet saját helységében rendes közgyűlést, melyre a ta-gok szíves megjelenését kér az Elnökség.

— **A gazdaság-májális** meghívó hétfőn szét lesznek küldve; akik esetleg té-vadásból nem kaptak és arra igényt tartanak szíveskedjenek a Horátsik könyvkereskedő urnál letett ivre nevüket följegyezni.

— **A brassói magyar polgári kör** be-tetegségre és temetkezési egyletének alap-szabályait a belügyminiszter bemutatási ka-radékkal ellátta.

— **Eszküvő.** Ifj. Pere István törekvő ifju kereskedő ma reggel 7 órakor tartotta esküvőjét a kolozsvári főterei r. kath. plébánia templomban Flórich Erzsé kisasszonnyal öz-v. Flórich Miksáné kedves és szép leányával. Az esküvő a mennyasszony gyásza miatt egészen szűk családi körben történt. Tanúként sze-repeltek Szathmáry György ék-szerész és An-rásovszky Ede takarékpénztári főkönyvvizető, Áldás frigyökre!

— **A kolozsvárti építendő** pósta és távirda palota műszaki ellenőrzését Baross Gábor keresk. miniszter Heigel József kir. építészeti mérnökre bízta, mely körülményt a város közönsége megnyugvással veszi tudomásul.

— **A Pesti Hírlapot** a napokban ismét alaposan feltűteték kolozsvári tud-sítójá. Azt írta t. i. a tegnapi élti számban hogy a közigazgatás autonómia mellett csak négyen vannak Kolozsvármegye tisztviselői közül. A mai rendkívüli közgyűlésen melyet e tárgyban tartottak, kitűnt, hogy a tiszt-viselők egyhangu ohatása a közigazgatási tör-vényjavaslatnak napi rendről való levétele. Ime a Pesti Hírlap kolozsvári közleményei-nek a megbízhatósága!

— **A K. A. C. versenyzottsága** f. hó vasárnap d. u. 4-ór Illing Sándor titkár-helyettes lakásán gyűlést tart, melyre a ver-senyzottsági tag urakat tisztelettel meg-hívja. Tárgy: A máj. 3-án Deesen tartandó 60 km.-es kerékpár s gyalogversenyre beér-kezett nevezések felbontása s előintézkedések a versenyekre.

— **Tűz volt** tegnap este fél 9 óra-kor az eperjes téren — a város határ-rán kívül. A toronyór vészjelt adott, s rövid időre győnyűrő rendben és gyorsaság-gal vonult ki a városi tűzörség, kolozsmo-nostori, dohánygyári, kórházi, vasuti, képez-dei tűzoltóság. Szerencsére sok dolog nem akadt, mert mind össze egy szalma boglya égett le, tűzoltóaink jól szervezett és begyakor-lolt voltát mutatja azonban a gyors megje-lenés, a mi garantiát nyújt nagyobb katasz-trófák elhárítására s a miért elismeréssel va-gyunk ez önkéntes tűzoltók tagjai és in-tézőinek. A fiakeresek ellen azonban panaszt emeltek az önkéntes tűzoltók a rendőrségnél a miatt, hogy megtagadják a tűzhöz való kivonulást s még gorbombáskodnak is.

— **Nyilvános közönet.** A kolozsvári kisegítő takarékpénztárszövetkezet a kolozsvári gazdasági egylet részére 50 frtot adományozott s midőn ez összegnek

átvételét nyugtáznak egyuttal az e helyen is leghá-lásbáb közönetünket nyilváníttuk. Kolozsvárt 1891 április 24-én Kondász Ferencz egy titkár, Hatházi Fe-rencz egy pénztárnok

— **Pályázatok.** A kovásznai járás-bírósnál albirót állás 1000 frt fizetés 100 frt lakár. Határidő 2 hét; Kolozsvári k. r. törvényszéknél 1500 frt fizetés lakbérrel bir-rói állásra. Határidő két hét. A marosvásár-helyi k. r. törv. széknél 500 frt fizetés 100 frt lakbérrel irnokai állásra. Határidő 4 hét. A marosvásárhelyi pénzügyigazgatóságnál vég-rehajtó állás 500 f. fizetés 100 f. lakbérrel. Határidő 14 nap. A brassói p. ü. igazgató-ságnál fogalmazó gyakornoki állás 350 frttal Határidő 30 nap. A székelyudvarhelyi p. ü. igazgatósnál 500 f. fizetés 100 f. lakbérrel végrehajtó állás Határidő 14 nap.

— **A középkori tanszék.** A bu-dapesti egyetemen bölcsészeti kara határozott a középkori tanszékre vonatkozó kijelölés ügyé-ben. A kir nem illető szakbizottság kijelölé-sét tette magáévá, hanem első helyen 17 szavazattal 11 ellen dr. Károlyi Árpádot, második helyen dr. Marczali Henriket, 3-ik helyen dr. Lányi Gyulát jelölté ki. E kijelölés az egyetemi tanács útján a jövő hónap-ban fog a közoktatásügyi miniszteriumba föl-terjesztetni.

— **Székielek és oláhok harezsa.**

Székelyudvarhelyről valóságos háboru hírért közli a „B.” a melyben — ha igaz — nem kevesebb, mint 900 ember vett részt. A véres harc e hihetetlenül hangzó közlemény szer-int Erked nagyközönségben folyt le a mult vasárnapi baromfi-vásár alkalmával. Egy oláh özszerzőlalkozott egy székellyel, amiből verekedés lett. Mikor az oláhok látták, hogy a székelly felülkerekedik, segítségére siettek társuknak. Erre aztán a góbk is elvesztet-tek nyugalmukat s az oláhok tulnyomó többségével szemben védelmére állottak székelly verüknek. Oda csődült az egész vásár népe s valamennyi férfi belevegült a harezba. 600 oláh robanta meg a 300-ra szaporodott szé-kelységet, amely életre-halálra küzdött a két-szerte nagyobb ellenséggel. A véres harc az oláhok megfutamodásával végződött. Har-mincz-negyven oláh maradt a csatatéren, míg a székellyek csak 3 embert vesztek. A vá-sáron volt szászok a háboru hírére hazaszal-ladtak, kapukat bezárták s még az ablakon sem mertek kitekinteni.

— **Gróf Andrassy Manó.** Tegnapi táviratilag jelezettük, hogy Andrassy Manó gr. tegnapielőtt pokolvar következtében hirtelen meghalt. Gróf Andrassy Manó tehát csak egy évvel élt túl gr. Andrassy Gyulát. Hirtelen hat meg; még nyehány hét előtt teljes egész-ségben volt Budapesten és nyári terveivel fog-lalkozott. Benne nemcsak a magyar arisztokrá-cziának, hanem a magyar közéletnek is egyik kiváló és egyszersmint tipikus alakja költözött el. Alig volt még magyar mágán, aki-ben annyi gyakorlati érzék és vállalkozási energia lakott volna a praktikus eszmék terén mint volt gróf Andrassy Manó. Állandóan részt vett a politikában és a gömöri főispán-ságon kívül más hivatalos állást soha sem viselt. Utolsó politikai akciója a képviselőház-ban a primási székhelynek Budapestre való áthelyezése volt, melyre nézve a mozgalmat az ő interpellációja indította meg.

— **Moriz Pál adósságai.** Moricz Pál csődügében mint Nagyrádról írják; megtartották a felszámolást Jelenstik István törv. bíró mint csődbiztos vezetésével. A felszámolásnál első osztályu követeléseket 31,284 frt lett megállapítva; másodosztályu kö-veteléseket be lett jelentve 1,434,624 frt mely-ből azonban csak 861,255 frt ismertetett el va-lódiának, 573,369 frtnyi követeléseket pedig Hlatkay Endre tömeggondnok megtá-dott. A kifogásolt követelések nagy része részint haszonbérletekből származó kárkövetelés. A bejelentett követeléseken kívül van még a Bodencredit-Anstalt 450,000 frt követelése, melylyel együtt a tömeg elleni követelések 1,854,624 frtra ru-guak. A közadós cselekvő állapotának kimutatásában a vagyoni állapo-tot 1,767,918 frt 72 kr. értékben fedezte fel a mely összegbe a tarackkövölgyi elsőbbségi törzsrészenyek 211,2800 frtban vannak fel-ve. A csődbjelentések közt az ország min-den részében levő pénzintézetek vannak ér-dekelve.

— **Arany óra Széchenyi pasá-nak.** A török fővárosba elszármazott hazánk-fiát, gróf Széchenyi Ödönt, a ki a konstan-tinápolyi tulumbadisk (tűzoltók) legfőbb ge-nerális, érdekes kitüntetés érte a napokban. Azt írják a Bosphorus partjáról, hogy a pasa ezelőtt néhány hónappal egy nagy tűz alkalmával megmentette az angol konzulátus épü-ltetét, s ezért az angol nagy követ pár nap előtt a kormánya nevében egy gyönyörűen gravírozott arany órát adott át neki aján-déskul.

— **A vasárnapi munkaszünetre** vonatkozó rendelet az orsz. törvénytarban megjelent. A törvénytar eme száma április 14-ről van keltezve. A törvény utolsó cik-kelye szerint a megjelenéstől számítva három hó múlva lép érvénybe. Az ipari munkának ennélfogva f. évi július 14-től kezdve vasárna-pon a magyar szent korona országainak ter-ritletén szünetelni kell.

— **Salto mortale a robogó vo-natról.** Rémtületes látványt látott csütörtök-kön tanúja a közönség a debreczeni vasuti indóházban. Putnoki Mihály falusi asszonya ki a Budapestre induló vonat helyet tévedés-

ből a Szatmár felé induló vonatra ült s a tévedést csak akkor vette észre, mikor a vo-nat már elindult, teljes erejéből, kétségbeeset-ten kiáltani kezdett az ablakból: „Áljanak meg! Áljanak meg!” Szavait azonban nem hallották a vonat dübörgése miatt. A kétség-beeset asszony erre kinyitotta hirtelen a kocsi ajtaját s teljes sebességgel robogó vonatról leugrott. Fejével lefelé a szomszédos vágányra esett. Bal halántékát belevágta a sínbe s ar-czatát a vér egyszerre elborította. A munkások eszméletlen állapotban vitték be a kórházba. A szerencsétlen asszonyon seibeinek borogatása közben gúttáit jelei mutatkoztak.

— **Ipari és gyári** alkalmazottak betegség esetében való segélyezéséről szóló törvényezik az országos törvénytarban meg-jelent.

— **Nyugalomba vonuló bírák.** Tizenkét királyi bírái bíró vonul legközelebb nyugalomba. Ezek: Bellaágh István, Barcza Gábor, Barthos Tivadar, Csók Bálint, Hla-vács István, Fáy Antal, Kudlik István, Kul-csár Lajos, Muto Mihály, Rimely Antal, Stan-csics György és Szerdahelyi Károly.

— **Érdekes régészeti lelet.** Te-mesváron a kiállítási terület befásításával fog-lalkozó munkások tegnap ásás közben a török időkbl származó különféle régiségeket talá-ltak. A mint a földet mintegy másfélméter-nyire kisták, a régiségek felszínre kerültek és pedig: egy nagy és egy kisebb rézüst, egy nagy tál és öt kisebb tányér, ugyanazon fémből készíte; egy sima csigalaku fűrdő-kád és vízmedence rézből készíte; egy régi divatu olló, egy bodnár-kés és vas puskacső. Végül pedig egy kőkorsót találtak, mely sok-kal szilárdabb a mostani kőkorsónál, de alakra ezekkel megegyezik. A talált tárgyak összes súlya 30 régi font. Valamennyit Theodorovits cs. és kir. százados térparancsnok meg Bandl Rezső városi főkapitány vette át. A régisé-gek egy részét már eladták, másik része pe-dig a katonai szertáré marad.

— **A lengyel alkotmány száz éves jubileuma.** Lembergbl távirják: A belügyminiszter elvetette Lemberg közegta-tanácsának felfolyamodását, melyet az a len-gyel alkotmány százéves jubileumát betöltő rendelet ellen adott be

— **Hotel papirosból.** Hamburgból nem régiben készült el egy nagyobb fogadó — papirosból. Nem papiros, hanem piros deszkából, melyek legalább is oly kemények mint a fadesszkák. Hozzá még nincs is kitéve tűzveszély, mert tűzálló anyaggal in-pregnálták, s ez a rovaroktól is megóvjá.

— **A domonkosrendiek új pro-vinciálisai.** Ausztria-Magyarország domon-kosrendi konventjeinek küldöttéi szerdán vá-lasztották meg Bécsben új tartományi főnö-küket. A választási per Frithwirth Andrást, bécsi konvent eddigi priórára esett. Péter Frithwirth, a ki a stájerországi Sz. Annán 1847. aug. 21-én született s 1864-ben lépett be a rendbe, korábban már egyszer viselte a tisz-tet. A domonkosok e rendtartománya magá-ban foglalja a bécsi, retni, znamni, olmützi, magyar-bródi, prágai, leitmeritzi, égeri, ausz-szigi, gráci, frisachi, eppani, soproni, kassai, és szombathelyi konventeket és a vasvári rezidenciát.

Jászay Mari nálunk.

Zsufolt ház előtt került színpa-re tegnap este Medea, mely a német irodalomnak ta-lán legszebb darabja, valószínűleg mivel — görögül van. Mindenki ott volt, a ki csak befért; azt hiszem, a város polgármestere is ott volt, a nélkül, hogy a tekintélye legki-sőbb csorbát is szenvedett volna.

Nehezemre esik az írás, mikor a Jászay Mari művészetéről kell megemlékezni. Egy-szer összebukkantam egy festővel, aki vélet-lenül gazdag ember is volt, s épen a föld-gömb beutazásával foglalkozkodott népríse-lek tanulása végett. Sokáig élt a Himalaya alatt. Látna napfényes időben a Csingo-Pa-marit, mely kétszerte magasabb a Montblanc-nál. Azt mondta róla, hogy „nagyszerű”. Látna a Csendes Oceánt a Korall szigeteknél s a Golf áramlaton végig suhant a mexicoi öbölét Norvégiáig. E közben kiállott egy háromhetes vihart. Azt mondta róla, hogy „nagyszerű”.

Ilyenformán vagyok én most. Nagyszerű, nagyszerű, nagyszerű! — Eszembe jut Ma-dácsból a büszke szó: „Csak hódolat illet meg és nem bírálat.” A gondviselés mosolya kísérte ezt a nőt a magyar színpadra. Ó kiáll és fölülül minden összehasonlítást, a mit e nemzedék tehet. Bécsbe mentünk, Párisba vándoroltunk: az ő Medéáját meg nem kap-juk. Szilajság, szerelem, gonosz indulat, gyön-gédség, vadság, odaadás, büszkeség, megaláz-kodás, féltékenység, gyűlölet, lemondás, dacz és atomosodás pillanatonként váltakozik e nőstény kedélyében, a kit Medéának nevez-nek. Az indulatok váltakozása némely jele-nethen olyan rohamos, hogy Jászay M. kény-telen az egyes mondatokat széttagolni, és szavanként más-más érzelmenek adni kifeje-zést. Sőt olykor a szót magát is megosztja, s az ember hallja a betűket külön és érzi, hogy az egyik betűben a guny, a másikban a szerelem, a harmadikban a harag tör előre.

E művésznőnek minden szenvedélye ele-mentáris, minden mozdulata esztetiz és vérsőre

való. A mit ő produkál, az több a művészet-nél; az maga az élet. Ő benne és ő általa megelevenül a darab, a cselekvény, a sze-mély. Nincs itt szó játékról, másolásról, be-tanuláslról. Ennek a szegény asszonynak visz-szaélteke bizalmával, szerelmével, jóhiszemű-ségével. A férje kiszeretett belőle. Gyermekait elvitték és elidegenítették tőle. Aztán elker-gettek. Minden néző hiszi, látja, érzi, hogy így van ez és nem másként. És minden néző együtt szenved vele a megaláztatást, a hit-vesi féltékenységet, és az anyai keserűséget.

A bosszu, melyet végrehajt — bor-zasztó. Saját gyermekeit öli meg. Örjongség-vel még ezt is indokolni tudja. A lángész mélyesges ötletével oldja meg azt a kérdést, hogy miként jelenjék meg a közönség előtt egy anya a ki gyermekgyilkos. Bevallja a gyilkosságot s aztán eltakarja sűrű fátyollal arczát. Ez az egyszerűnek látszó gondolat talán a legfényesebb művészi ötlet az egész előadás alatt.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Budapest, apr. 25.

Országgyűlés.

A képviselőházban a miniszterel-nök Ugron Gábor orsz. gyűlési képviselő felszólalására kijelenti, hogy a ház a közigazgatási törvényjavaslat előter-jesztéseig érdemleges gyűlést nem tart. Kijelenti továbbá Hefi felszólalására, hogy a kormány a kérvénnyel megtá-madott választások elbírálása kérdésé-vel komolyan foglalkozik. Erre nézve a nyári szünet előtti törvényjavaslatot fog beterjeszteni. Istóczy hosszasan indokolja otthon mentesítési törvény javaslatot.

Berlin, apr. 25.

Meghalt Moltke.

Moltke gróf tábornagy, ki tegnap délután még a birodalmi gyűlésen és az urak házában ülésén részt vett, este 3 negyed tizkor meghalt. Szívrohadtól érte. Halála minden fájdalom nélküli volt.

Berlin, ápril 25.

Moltke dolgozó szobájában halt meg. Halála előtt még a legjobb étvágygyal költötte el vacsoráját. Az egész tábor-noki kar még éjjel összegyűlt a vezér-kari épületben.

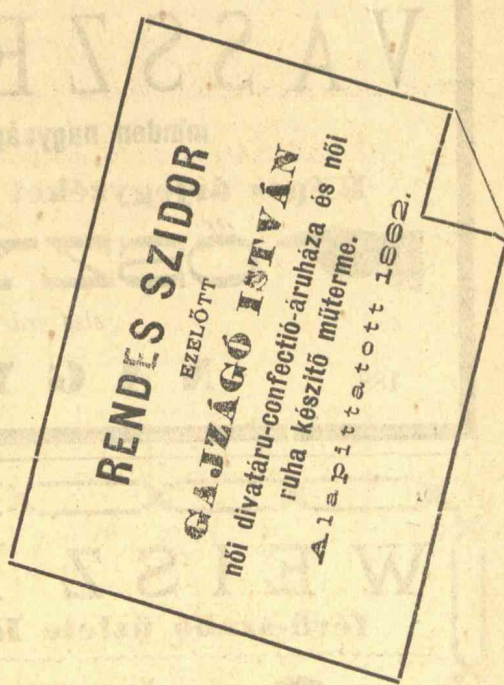
Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTER.

Regale

kártalanítási kötvényeket, valamint ilyenek e szőlő és két évi kamatszolvénnyal ellátott

utalványokat

a hiv. árfoalyam alapján a legmagasabb árban fizetem.

Egyuttal bátor vagyok figyelmeztetni hogy az 1891-ik év folyamában a forgalom-ban levő

5 százalékos magy. papir járadék kötvényeknek egy részén az utolsó szolvény kerül bevált-tásra.

Ennek esedékessége után, csupán a szel-vényutalványok benyújtása ellenében, új szel-vény-ívek fognak kiadni, melyeknek beszer-zését készséggel közvetitem.

FOLLY VICTOR,

Kolozsvárt.

HIRDETESEK.

Elvállalunk fedél és csatorna festést.

BARANYI és BELL

ELSŐ ÉPÜLET, DISZ. MŰ BÉDAGOSOK ÉS MŰ VIZVEZETÉK-SZERELŐK. KOLOZSVÁRT.

Üzlet: Belfőrd utca 1. szám. — Műhely: Széchenyitér 10. szám.

Van szerencsém a n. é. közönséget tiszteltetni, hogy bel és külföldön szerzett tapasztalataink folytán azon helyzetben vagyunk, hogy mint épület, disz. műbádagosok és mű vizvezeték-szerelők a legnagyobb igényeket is képesek vagyunk kielégíteni, minál fogva felhívjuk becses figyelmét vállalatunkra és előre is biztosítjuk, hogy minden szakmunka végéig munkáikat jó állás mellett a legutányosabban eszközöljük.

Ugyint: mindenemű bensin, légszusz-világítók szerelését, vizvezetéseket: magán, gazdasági telepekre vagy városi övezetektől, magán teljes fűrdőket, gőz vagy vizgőyintézeteket, zuhanyfürdőket, ehhez szavatytva gépek szerelését, mű kutszvatyttyukat, feokendőket, szőkö kutakat: falban, föld alatt, csatornákat vas, ólom, köcsyeg csővekből, szagtalan ürszék, vízelők, mosdókat, kiöntőket; szállodák, vendéglők vagy magán használatra egész új szerkezeti légszuszereket, villanycsengőket, tűzjelzőket, távbeszélőket és villámhárítókát stb., valamint elvállalunk külső épület munkálatokat teljesen, megfelelő rajz és minta szerint, horgany vagy másnemű fémekből elkészíteni, továbbá

Üzletünkben kapható és megrendelhető mindennemű konyha berendezések és minden itt felsorolt munkálatok javítását gyorsan, pontosan és olcsón eszközöljük, valamint használt rézedények czinezését is.

Magunkat becses pártfogásába ajánlván

Tisztelettel

BARANYI és BELL,
épület, disz. műbádagosok
és mű vizvezeték szerelők.

300. (6-12)

Javítások olcsón és gyorsan eszközöltenek.

Hirschfeld Györgyné

(Kolozsavart, belszen-utca 5. sz.)

megérkezvén Bécsi bevásárlási utjából,
van szerencsése a n. é. hölgy-közönségnek tisztelettel
jelenteni, hogy

női pipere és divat-üzletét

a nyári időnyre

a legujabb párisi és bécsi divat szerinti

PIPERE-CZIKKEKKEL

és mint annak kiegészítő része

NŐI RUHASZÖVETEKKEK,

hozzá tartozó diszek és kellékekkel ujjonnan berendezte.

Bátorkodik tehát a n. é. hölgy-közönség azon nagybecsű pártfogására ajánlani üzletét, melyben eddig is részesülni szerencsés volt.

405. (2-3)

DR. RUDAS GERŐ

az összes gyógytudományok tudora, egészségügyi tanár, v. egyetemi tanársegéd, sebészeti műtő (Operateur)

Specialista Fogorvos,

a jelenkor igényeinek megfelelő minden új technikai eszközzel felszerelt

fogorvosi műtermében

Kolozsavart, Főter, Rhédey-házban
(a „Nemzeti szálloda” átelében)

a legjobb amerikai műfogak, egyesek, valamint teljes fogorok természetűszerűen és művészi kivitelen készítenek; valamint a letört fogak koronái mű zománc-fogkoronákkal pótolhatók a száiban meglévő gyökerekbe erősítve.

Odvas fogak tartósan plombálatnak arany, platina, ezüst zománc és egyéb kitűnő tömőanyaggal.

Fogak a káros fogkötől szépen megtisztíttatnak. — Eltört műfogak kijavítása. — A szájrúben előforduló bármennemű betegség a haladó tudomány alapján gyógyíttatik a legjobban.

Fog- és foggyökérbűzások legjobb és legbiztosabb sikerrel eszközöltenek, — kívánatra altatással (narcosissal) is.

Mindenkor méltányos díjak!

298. (8-x)

Legjobb padlófesték a világon

MARX LAJOS-féle
GAADENI
BOROSTYÁNKÓ PADLÓ
MÁZFESTÉK,

melylyel mindenki a padlóját gyorsan, tetszés szerinti színre, tükörfényesre befestheti és a mi fő dolog: nem kerül sokba.

A használati utasítás igen egyszerű és minden bádagon olvasható.

355. (7-20)

FŐRAKTÁR:
GERGELY FERENCZ-nél
KOLOZSVÁRT.

Honiggyártmány.

A már 10 év óta fennálló

ELSŐ ERDÉLYI TŰZMENTES VAS PÉNZSZEKRENY-GYÁR

AJÁNLIJA

ujjan szervezett és csak a beavatott vevő által kinyitható

több érdemjellel kitüntetett

tűz és betörők ellen biztos

PÉNZ-, KÖNYV- ÉS OKMÁNY-

VASSZEKRÉNYEIT

minden nagyságban, a legutányosabb árban.

Képes árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld

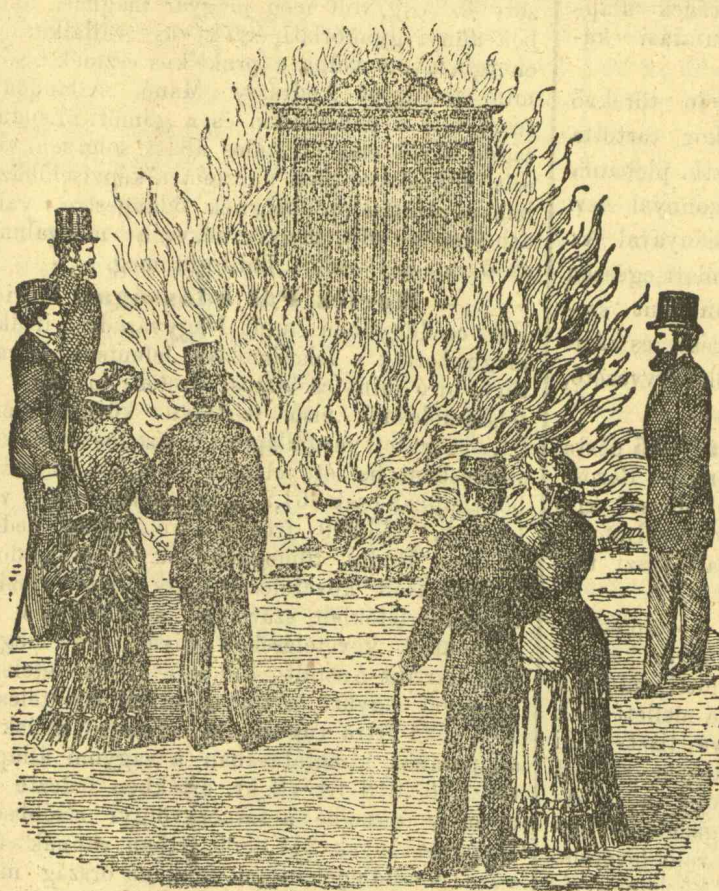
ŐSZY GÉZA

első erdélyi vas pénzszerény-gyár

NAGY-SZEBEN.

188.

(9-x)

Elegáns névjegyek

40 krtól feljebb.

MINDENMŰ
kő- és
könyvnyomdai munkák

csinos elkészítésére
jutányos árak mellett vállalkozik

KÖZMŰVELŐDÉS
IROD. ÉS MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KOLOZSVÁRT,
belfőrd-utca 1. szám.
244. (8-x)

KÖNYVEK és FOLYÓIRATOK

minden nagyságban.

WEISZ ADOLF

férfi-szabó üzlete KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

szövet-raktáromat

a tavaszi időnyre a legdivatosabb és legujabb

angol-, francia-, hazai- és brünni gyapjuszövetekkel, a legfinomabb Peruvien-, Toszkin-, Kamgarn- és Cheviot-mintákból láttam el és bátorkodom a nagybecsű közönség figyelmét a műhelyemből kikerült izléeses szabásu, elegáns és mérsékelt árú munkákra felhívni.

T. megrendelőim saját szöveit is ismert eleganciával és mérsékelt áron dolgozom fel.

Mély tisztelettel Weisz Adolf,

férfi-szabó üzlete

Kolozsavart, Belmonostor- és Róza-utca szegletén.

268. (7-10)

„Szives figyelembe vétel végett.”

Tekintve ama sok esetben teljesen jogosult bizalmatlanságot, melyet a t. közönség a hirdetések iránt táplál, legyen szabad az alábbi ajánlatomnak azokkal való előnyös megkülönböztetését kérem, a mennyiben áruimat készpénzbeni bevásárlás folytán bármely végeladásnál is olcsóbban adhatom; ugyint:

Fél szőr rahakelméket, méterenként 20 kr.
Dupla széles szőrkelméket 35, 40, 50 krtól.
Mosó Cretonok és Voálokat 20, 23, 25 kr.
Legfinomabb mosó Levantinokat 30, 35 kr.
Egy nagy tömeg (3000) mosó Zeffireket csikés és különböző színekben, a mi eddig 40-50 kr. volt, most 28, 30, 35 kr.

Gyerek-napernyőket 35, 45, 50 kr.
Nagy napernyőket 80, 90 krtól.
Selyem napernyőket 1 frt 50 krtól.
Selyem esőernyőket 2 frttől.
Női fél cipőket 1 frt 80 krtól.
Egy nagy tömeg gyerek Trico-köntösöket 1 frt 50 krtól stb.

Ezeket kívül kaphatók:

Chiffonok, Szőttesek, Paplanyok, Miederek, Nyári kesztyűk, ingek, Nyakkendők.

Mindennemű bélések és Szabó-czikkék.

Férfi ruhára való gyapju-kelmék, melyekből jó szabóval rendelkezvén, egész rend öltönyöket felelősség mellett elvállalok. Valamint Női ruhák kiállítását is a legujabb divat szerint a legutányosabban eszközölöm.

Resztlik minden időben kaphatók féláron.

A n. é. közönség szives látogatását kéri

POSZLER GYULA NŐI- ÉS FÉRFI-DIVAT ÜZLETE,

KOLOZSVÁRT, BELHID-UTCA 3. SZÁM.

365. (6-x)